

2. Atkinson J. How Ukraine Is Using Crypto to Fund Its War Effort. *The New York Times*. 2022, March 3. URL: <https://www.nytimes.com/2021/11/14/business/crypto-ukraine.html> (дата звернення: 17.04.2024).
3. Ukraine Emergency Appeal. *Благодійний фонд (Binance Charity Fund)*. 2022. URL: <https://www.binance.charity/> (дата звернення: 17.04.2024).
4. Благодійний фонд (Comeback Alive. Donate) (n. d.). URL: <https://savelife.in.ua/en/> (дата звернення: 17.04.2024).
5. Chen A. Russia Is Using Crypto to Evade Sanctions. *Here's How. Vice News*. 2022, March 8. URL: <https://freemanlaw.com/cryptocurrency/russia/> (дата звернення: 18.04.2024).

Гевчук А. В.

д-р екон. наук, професор,
професор кафедри «Обліку та оподаткування»
ПВНЗ «Вінницький фінансово-економічний університет»

НОВІ ІНСТРУМЕНТИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: УРЯДОВА СТРАТЕГІЯ, ДОПОМОГА ПАРТНЕРІВ ТА ШІ

Вступ. Важливо означити, що в умовах сьогодення питання розвитку бізнесу потребує застосування нових сучасних інструментів реалізації на основі урядової стратегії відновлення, фінансової підтримки та цифрової трансформації з використанням інноваційних технологій.

Мета роботи – вирішення проблем розвитку бізнесу в умовах сучасних викликів основаного на комплексному підході з використанням нових сучасних інструментів.

Основна частина. Варто зазначити, що проблеми розвитку бізнесу, а саме фінансування, логістика, кваліфіковані кадри та купівельна спроможність потребують нових підходів щодо їх вирішення. Важливо виокремити для їх вирішення такі інструменти: урядова стратегія, допомога партнерів і застосування інноваційних технологій, серед яких – штучний інтелект (ШІ), який активно починає працювати в бізнесі.

Розглянемо запропоновану урядом стратегію відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого та середнього підприємництва на період до 2027 року [1]. Доречно зазначити, що ця стратегія розробляється в межах проєкту Good Governance Fund «Ревіталізація бізнес-клімату в Україні», який впроваджується завдяки допомозі Уряду Великої Британії, оскільки фінансується UK International Development. У майбутньому впровадження цієї урядової Стратегії сприятиме цифровій трансформації бізнес-одиниць у європейський ринок, досягнувши нами конкурентних переваг. Для забезпечення конкурентоспроможності та розвитку інноваційного потенціалу відповідно до стандартів Європейського Союзу варто застосовувати штучний інтелект як засіб оптимізації бізнес-процесів в елект-

ронній комерції. Цей інструмент сприятиме розвитку інноваційних технологій, які задовольняють потреби споживачів та збільшить кількість онлайн-покупців, що сприятиме збільшенню доходу, і як наслідок, – отримання потенційного прибутку.

Важливо, що саме штучний інтелект є ефективним сучасним інструментом нових можливостей для персоналізації та покращення обслуговування клієнтів, який сприятиме вдосконаленню бізнес-процесів у частині управління запасами та оптимізації витрат на логістику.

Доречно виокремити важливу функцію штучного інтелекту – аналіз значних обсягів даних, після систематизації яких, інформація стає інформаційним забезпеченням для прийняття ефективних управлінських рішень щодо реалізації вибраної стратегії розвитку певної бізнес-одиниці.

Встановлено, що вирішення проблемних питань, викликаних форс-мажорними факторами сучасності, потребує комплексного підходу, який оснований на взаємодії допомоги зарубіжних партнерів, програм держави щодо підтримки бізнесу та штучного інтелекту, що стає конкурентною перевагою бізнес-одиниць.

З'ясовано, що у 2023 році для підтримки бізнесу державою видано понад 10 тис. мікрогрантів на суму понад 2,4 млрд грн у межах проєкту «Власна справа» та запроваджено державою програми «Доступні кредити 5-7-9», які є основним джерелом дешевих кредитів у країні. Доречно зазначити, що для розвитку стабільної економіки у 2024 році в бюджеті закладено понад 40 млрд грн на підтримку українського бізнесу [2]. Так, для ефективного розвитку економіки уряд визначив нову парадигму, а саме пріоритетом стають переробні підприємства, на які у 2024 році закладено у бюджеті понад 5 млрд грн, тоді як у 2023 році було видано 600 грантів до 8 млн грн кожен [2]. Тобто Уряд передбачає витратити державні кошти на товари внутрішнього виробництва, яке виготовляє продукцію з доданою вартістю, що стане новою філософією публічних закупівель.

Натомість бізнес-одиниці повинні використовувати всі способи для підвищення своїх конкурентних переваг, а саме:

- використання інноваційних технологій, зокрема штучного інтелекту, в електронній комерції та дослідженні потреб ринку для стимулювання продажів;
- створення іміджу завдяки розширенню і поліпшенню асортименту та збалансуванню ціни-якості власної продукції;
- підвищення ефективності управління через якісний кадровий потенціал.

Варто зазначити, що саме конкурентні переваги спонукають бізнес до запровадження інноваційних технологій у виробництві, які підвищують якість власної продукції, і як наслідок, відбудеться збільшення продажів і прибутку.

Важливо, що держава для підтримки малого і середнього бізнесу впроваджує програми, а саме доступне кредитування «5-7-9», грантова програма «Робота, розвиток виробництв, стимулювання будівельної галузі через програму «Оселя, залу-

чення інвестицій у реальний сектор, підтримка несировинного експорту [2], що позитивно впливає на розвиток бізнесу. Однак є потреба допомоги партнерів щодо фінансування на відновлення та розвиток бізнесу країни.

Розглянемо країни, які надають фінансову допомогу, ресурси яких відіграють важливу роль у розвитку та відновленні бізнесу країни (рис. 1).

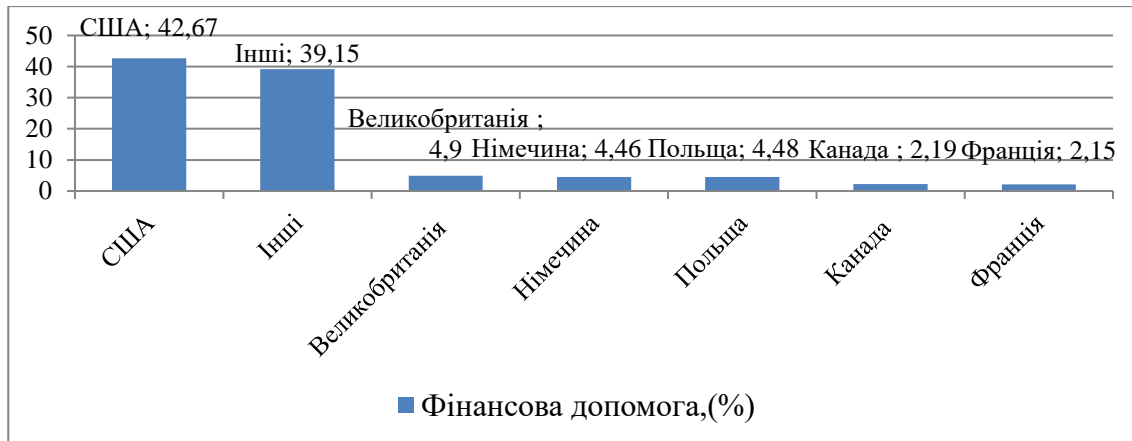

Рисунок 1 – Країни, які надають допомогу Україні [3]

З'ясовано, що лідером даної статистики допомоги є США – 42,67 %.

Висновки. Встановлено за результатами проведеного дослідження, що вирішення проблем розвитку бізнесу в умовах сучасних викликів потребує комплексного підходу з використанням нових інструментів та розробки Урядом Стратегії підтримки МСП до 2027 року. Тобто допомога зарубіжних партнерів, програми держави щодо підтримки бізнесу та запровадження інноваційних технологій, а саме штучного інтелекту, сприятиме розвитку через зниження витрат на логістику та збільшенню онлайн-покупців. Нова парадигма державної підтримки бізнесу спрямована на переробну галузь, що сприятиме виробництву продукції з доданою вартістю, і цей напрям стане новою філософією публічних закупівель та сприятиме збільшенню експорту власної продукції, а не сировини.

З'ясовано, що Урядова стратегія до 2027 року спрямована на створення стійкої економіки з конкурентними перевагами, підвищення якості бізнес-середовища і буде основою цифрової трансформації України, що сприятиме розвитку бізнесу з використанням штучного інтелекту, і як наслідок, – зниженню витрат на логістику, збільшенню продажів та прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. До розробки Стратегії відновлення МСП до 2027 року долучать бізнес, експертів, донорів та регіони. *Урядовий портал*. 2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/do-rozrobky-strategiiu-vidnovlennia-msp-do-2027-roku-doluchat-biznes-ekspertiv-donoriv-ta-rehioniy> (дата звернення: 09.04.2024).
2. Розвиток міцної економіки українського бізнесу. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/my-rozvyvaiemo-mitsnu-ekonomiku-tomu-u-2024-rotsi-na-pidtrymku-ukrainskoho-biznesu-zaklaly-ponad-40-mlrd-hrn-iuliia-svyrydenko> (дата звернення: 09.04.2024).

3. A Database of Military, Financial and Humanitarian Aid to Ukraine. 2022. URL: <https://www.ifw-kiel.de/topics/war-against-ukraine> (дата звернення: 09.03.2024).

Карпова Т. С.

канд. екон. наук, доцент,

доцент кафедри фінансів і банківської справи

Донецького національного університету імені Василя Стуса

ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Вступ. Вітчизняна банківська система переживає свої найважчі часи через початок руйнівної війни проти нашої держави. За 2 роки банки поступово пристосовуються до нових умов, що є вкрай важливим, адже вони є одним з основних інститутів ринкової економіки та найважливішим складником щодо організації руху фінансових коштів. Стан банківського сектору визначає рівень фінансово-кредитної безпеки, а тому певною мірою й рівень фінансової безпеки нашої держави [1]. Розвиток банківської системи у поточному 2024 році є можливим тільки за системної фінансової допомоги ззовні, яка зможе покрити більшу частину видатків державного бюджету [2].

Метою роботи є дослідження стану банківської системи України за останні роки та визначення основних ризиків, з якими стикаються банки у сучасних умовах.

Основна частина. Для забезпечення стабільності і надійності функціонування банківської системи Правління НБУ 24 лютого 2022 року прийняло Постанову «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» № 18, у якій визначено основні правила роботи банків в умовах війни. У ній значиться, що банки мають забезпечувати роботу своїх відділень у безперебійному режимі в умовах відсутності загрози життю та здоров'ю населення, але з огляду на певні обмеження [3].

Навесні 2023 року в Україні налічувалось 65 діючих банківських установ. В оновленому переліку до системно важливих банків належать 15 установ, серед яких: «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», «А-Банк», «ОТП БАНК», «КРЕДОБАНК», «Ощадбанк», «Південний», ПриватБанк», «ПУМБ», «Райффайзен Банк», «СЕНС БАНК», «ТАСКОМБАНК», «УКР ГАЗБАНК», «Укрексімбанк», «УКРСИББАНК», «УНІВЕРСАЛ БАНК». «Альфа-Банк» було виключено з цього списку [4].

Голова ради Незалежної асоціації банків України О. Коробкова вважає, що сьогодні існує 5 проблем для банківської системи країни:

- зниження доходів відносно витрат;
- зростання частки непрацюючих кредитів;
- залежність від недешевого рефінансування НБУ малих банків;